

De Reeks Nederlandse Dialectatlassen (RND)

www.dialectzinnen.be

Symposium *Zooëgezeed*
St.-Niklaas 17 mei 2019

Prof. dr. Jacques Van Keymeulen
Faculteit Letteren en Wijsbegeerte UGENT
Vakgroep Taalkunde – Nederlands

Structuur van de lezing

- **Blancquaert en de RND;**
- **Een heel klein beetje fonetica;**
- **Voorbeelden uit het Waasland;**
- **Een heel klein beetje taalgeografie.**

Reeks Nederlandse Dialectatlassen (RNDA)

- Prof. E. Blancquaert (UGent);
- 1925-1981;
- 141 zinnetjes / woorden;
- 1965 gemeenten;
- Basis voor honderden studies.

VRAGENLIJST

1. Als de kiekens (1) een steekvogel (2) zien hebben ze schrik (zijn ze bang).

(1) kippen. (2) sperwer.

2. Mijn vriend is de bloemen gaan gieten.

3. Tegenwoordig spinnen ze niet meer dan met machines.

4. Spitten is lastig werk.

5. Op dat schip kregen ze beschimmeld brood.

6. De timmerman heeft een splinter in zijn vinger.

7. De schipper likte zijn lippen af.

✓ 8. In de fabriek is niets te zien.

9. Kom (jij) hier (mijn) kindje, (kom).

10. Baas, tap ons vier pinten bier; pintjes.

1. az də kikəs nə klā.mpər zin zen zə bənɑ.t
2. mɛ.ɾnə kamərʊ.t ɪz də blumə wʊ.ɫər gə ge.vn
3. (t)sɛgəwɔrdəχ spɪ.ɾnə zə nɪmɪ.ər ɑs mɛ mɑʃɪns -
of : mɑʃɪɲ:
4. spʊɑ.n ɪz ə ku. wæ.rək
5. ɔp da sχɪ.ɾp kre.gə zə bəsχæməltʃ bruɑ.ət
6. də sχɪɾnwæ.rəkər e. nə splɛ.ɾntər ɪ zænə vɪɲər
7. də sχɪɾpər læktə zæ.ɾn læpn (af)
8. ɪn da fabɾɪk ɪs nɪts(kə) tə zin
9. kʊm(χɛ) i.ɾ mæ kɛnəkən
10. bu:ɪs χɛfd - of : tapt ũ.ns fi:ɾ pɪntəm bi:ɾ | pɪntʃəs |

St.-Niklaas I.175.

Zegslieden. 1. Dr. phil. E. Van Haver ; 31 j. ; hier geboren ; nijveraar ; heeft buiten zijn studiejaren steeds hier verbleven ; M. van Duffel, V. van St.-Niklaas ; spreekt gewoonlijk beschaafd ; promoveerde te Leuven op „Het Dialect van St.-Niklaas” vergeleken met de andere dialecten van het Waasland.

2. Petrus Broeckaert ; 30 j. ; hier geboren en hier onderwijzer ; heeft buiten 3 j. verblijf te Antwerpen steeds hier gewoond ; V. van Lokeren, M. van St.-Niklaas ; spreekt buiten de school gewoonlijk dialect.

3. Waterschout Armand ; 31 j. ; hier geboren en hier onderwijzer ; heeft steeds hier gewoond ; V. en M. beiden van hier ; spreekt gewoonlijk gezuiverd dialect.

4. Bossaert Frans ; 22 j. ; hier geboren en hier onderwijzer ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier ; spreekt buiten de school gewoonlijk dialect.

5. Van Poucke Theofiel ; 21 j. ; hoogstudent ; hier geboren ; heeft steeds hier verbleven ; V. van Sinaai, M. van St.-Gillis-Waas ; spreekt gewoonlijk gezuiverd dialect.

1. az də kikəs nə klā.mpər zin zən zə bənɑ:t
2. mənə vrint (*zeldz.*) - of : mu:t iz də blumə gə
gitn
3. te-gəwərəχ spinə zə nimɪər as me- maksims
4. spətn is lastəχ wæ.rək
5. ɔp da sχɪp kre.gə zə bəsχɪməld bru:ət
6. dən tɛmərmən e. nə splintər ɪ zɛ.nə vɪŋər
7. də sχɪpər læktə zɛ.n lipən af
8. ɪn da fabrik is nɪks tə zin
9. kum χæ i.r məe kənəkən
10. bɔ:s tapt ũns fi:r pɪntəm bi:r | pɪntʃəs |

Fonetisch schrift

Elk teken staat voor maar één klank.

De 16 klinkers van het A.N.

mier/biet

[i:] [i]

muur/minuut

[y:] [y]

moer/boek

[u:] [u]

leed/lid

[e:] [ɪ]

beuk/buk

[ø:] [ʌ]

poot

[o:]

bed

[ɛ]

de

[ə]

bod

[ɔ]

taak

[a:]

tak

[ɑ]

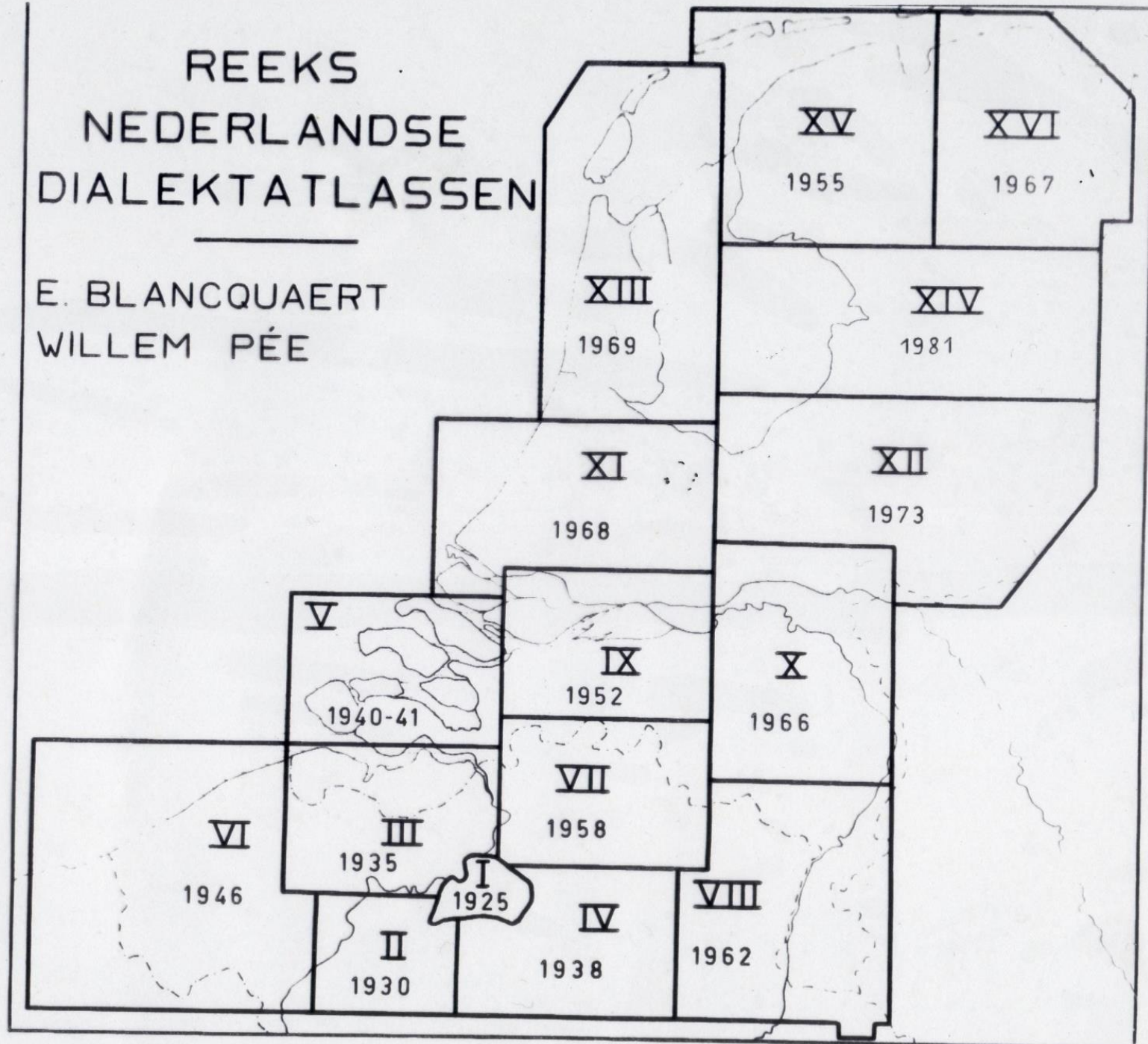
Diakritische tekens:

- : na vocaal of consonant: lang
- ˜ boven vocaal of consonant: met nasalering, bijv. Frans temps = [tɛ̃:], Antwerps kant = [kɑ̃:nt], Wvla. tellen = [tæ̃l:]
- ɹ na vocaal: opener (bijv. Wvla. [mɛɹs] = mes)
- ɹ na vocaal: geslotener (bijv. Antw. [mɛɹs] = mes)
- ɹ na vocaal: meer naar voren (bijv. Ndls. [kɑɹtjə] = katje)
- ɹ na vocaal: meer naar achteren (bijv. Wvla. [bɑɹk])
- ɹ na vocaal: ontronding (bijv. Leuvens [ruːpə] = roepen)
- ɹ onder consonant: waarde van een lettergreep (bijv. Ovla. [kæɹ:] = kennen)
- ɹ onder consonant: palatalisering/mouillering (bijv. Aalsters [wiɹt] = wild)
- ɹ onder l (ook ɹ): holle l (bijv. Antwerps [mɛɹ:l]/[mɛɹ:l] = meel)

1. az də kikəs nə klā.mpər zin zen zə bənɑ.t
2. mɛ.ɾnə kamərʊ.t ɪz də blumə wʊ.ɫər gə ge.vn
3. (t)sɛgəwɔrdəχ spɪ.ɾnə zə nɪmɪ.ər ɑs mɛ mɑʃɪns -
of : mɑʃɪɲ:
4. spʊɑ.n ɪz ə ku. wæ.rək
5. ɔp da sχɪ.ɾp kre.gə zə bəsχæmɔltʃ bruɑ.ət
6. də sχɪɾnwæ.rəkər e. nə splɛ.ɾntər ɪ zænə vɪɲər
7. də sχɪɾpər læktə zæ.ɾn læpn (af)
8. ɪn da fabrik ɪs nɪts(kə) tə zin
9. kʊm(χɛ) i.ɾ mæ kɛnəkən
10. bu:ɪs χɛfd - of : tapt ũ.ns fi:ɾ pɪntəm bi:ɾ | pɪntʃəs |

REEKS
NEDERLANDSE
DIALEKTATLASSEN

E. BLANCQUAERT
WILLEM PÉE

N 95. 20. æ kaskætə - bənəwt - æ wī.ə - æ mī.əf - parə-
bro.ət - æn a.g.ə - æ py.t - æ bætərʃχ.itə

N 97. 20. ə kaskætə - of : æŋ klak.ə - bənūwt - of : vərʃrikt -
ə wējə - ə mē.ərʃ - æ parəbro.ət - æn a.g.ə - æ
py.t - æ bātərʃitə

N 98. 20. æ kaskætə - bənūwt - æ wējə (*weiland*) - æ
mē.ərʃ (*hooiland*) - æ parəbro.ət - æn a.g.ə -
æ py.t - æn a.g.əpy.t - æ bātərʃχ.itə

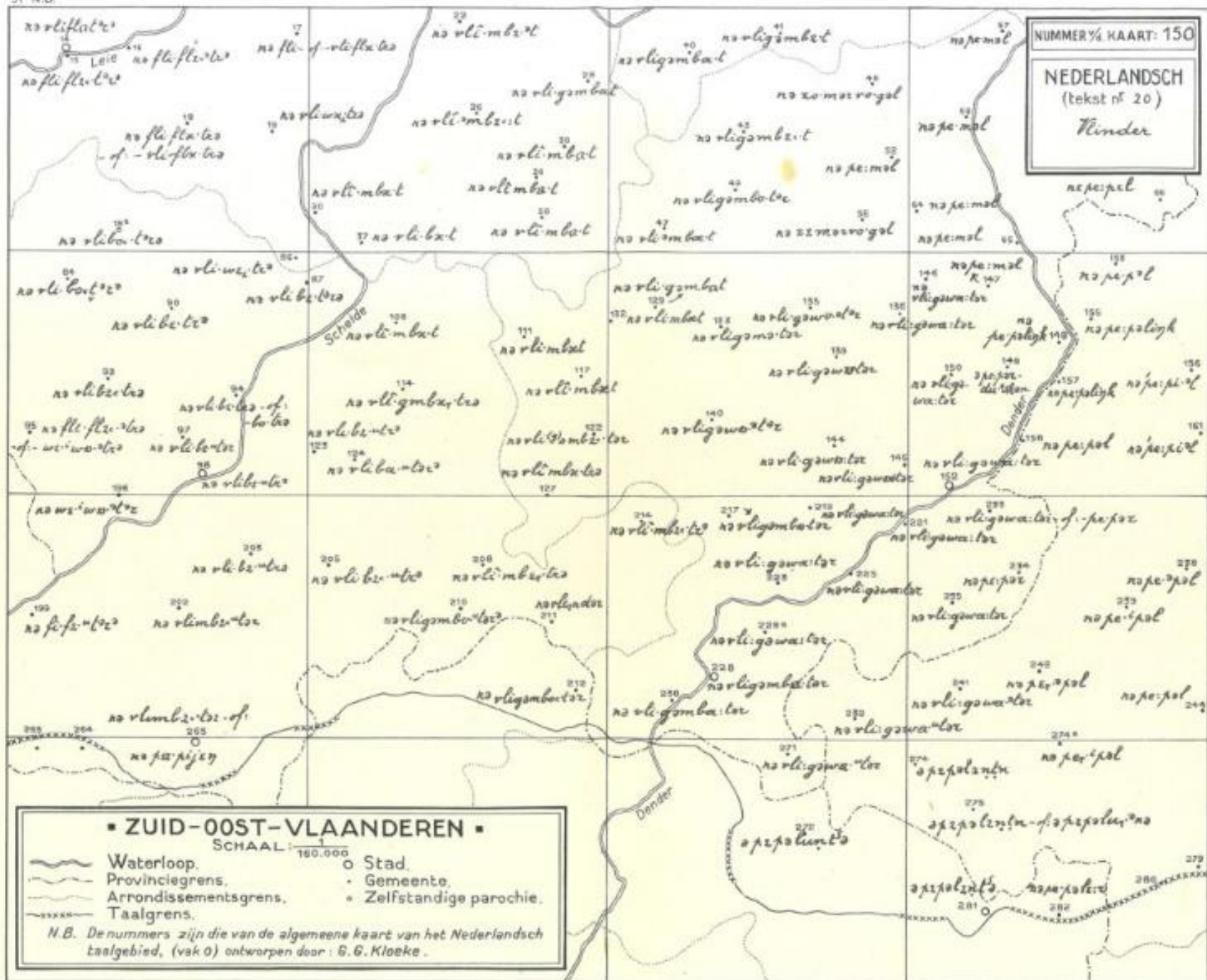
N 101. 20. æŋ kla.kə - of : æŋ kaskætə - bənū.wt - æ wējə -
of : æ g.azəri.ə (*weiland*) - æn mē.əf (*hooiland*) -
æŋ ʃāmpi'jō. - of : æ parəbro.ət (*minder gebr.*) -
æn a.g.ə - æm py.t - æ ʃχ.itəkab.ʌ.tsə

N 104. 20. æ klak.ə - of : æŋ kaskætə - æ m.ʌ.tsə (*vrouwen-
kapsel*) - bənūwt - æ wī.ə - of : æ g.azəri.ə
(*weiland*) - æ mē.ɪʃ (*hooiland*) - æ padəbro.ət
• of : æ parəbro.ət - æn a.g.ə - æ py.t - æ bætər-
ʃχ.itə

N 105. 20. ɛ kaskætə - of : æ kla.kə - bənū.it - æ. wējə
(*weiland*) - æn mē.əf (*hooiland*) - æ. pa.rəbro.ət
- æn a.g.ə - æ py.t - æn a.g.əpytʃə (*kleine groene
kikker*) - æ ʃχ.itəb.ʌ.tsə - of : nə papijun (*alleen
bij kinderen*)

N 107. 20. æŋ klakə - æ m.ʌ.tsə (*vrouwenkapsel*) - bənūwt -
æ wī.ə - æ mē.ɪʃ - æ ʃāmpijun - of : padəbro.ət -
æn a.g.ə - æ py.t - æn a.g.əpy.t - æ ʃitəb.ʌ.tər

N 108. 20. æŋ kaskætə - of : æ m.ʌ.tsə - bənū.wt - ɛ wējə
(*weiland bij de hoere*) - nəm bɪ.lk (*weiland ver-
wijderd van de hoere*) - ɛ mē.əf (*hooiland*) -
parəbro.ət - æn a.g.ə - æn py.t - æn a.g.əpy.t
(*kikker die kwaakt*) - æ ʃχ.itəb.ʌ.tsə

← → http://www.dialectzinnen.ugent.be/ Reeks Nederlandse Dialect...

200 JAAR
UNIVERSITEIT
GENT

REEKS NEDERLANDSE DIALECTATLASSEN

HOME REEKS NEDERLANDSE DIALECTATLASSEN ZINNEN IN HET NEDERLANDS TRANSCRIPTIES PUBLICATIES PROJECT

Reeks Nederlandse dialectatlassen

De dialectzinnen online

De Reeks Nederlandse Dialectatlassen (RND) is het geesteskind van prof. E. Blancquaert van de Gentse Universiteit en bevat de transcripties van 141 zinnestelsels die voor 1956 plaatsvonden in het Nederlandse en Friese Taalgebied in het plaatselijke dialect zijn vertaald en door een taalgeleerde fonetisch zijn genoteerd. De onderneming, waaraan talrijke vakgenoten in Nederland en Vlaanderen hebben meegewerkt, duurde meer dan een halve eeuw en resulteerde in een verzameling van meer dan een kwart miljoen dialectische zinnen, die nu voor het eerst digitaal ter beschikking worden gesteld. [Lees meer...](#)

Foto: Edgard Blancquaert (1894-1964)
Professor Nederlandse Taalkunde Universiteit Gent (1925-1957)
Minister van Openbaar Onderwijs (1939)
Rector UGent (1944-1947)

FACULTEIT LETTEREN
EN WJSBEGEERTE

Log in 2017 Ghent University

Reeks Nederland... Postvak IN - Jac... Skype Taalunie - Raal ... NL 11:05

www.dialectzinnen.ugent.be = de Reeks Nederlandse Dialectatlassen (scans online)

Met dank aan Liesbet Triest en Pauline Vandaele

(GEKLEURDE) VLINDER

Kleine vos

Koninginrepage

Dagzuurvog

Ekepage

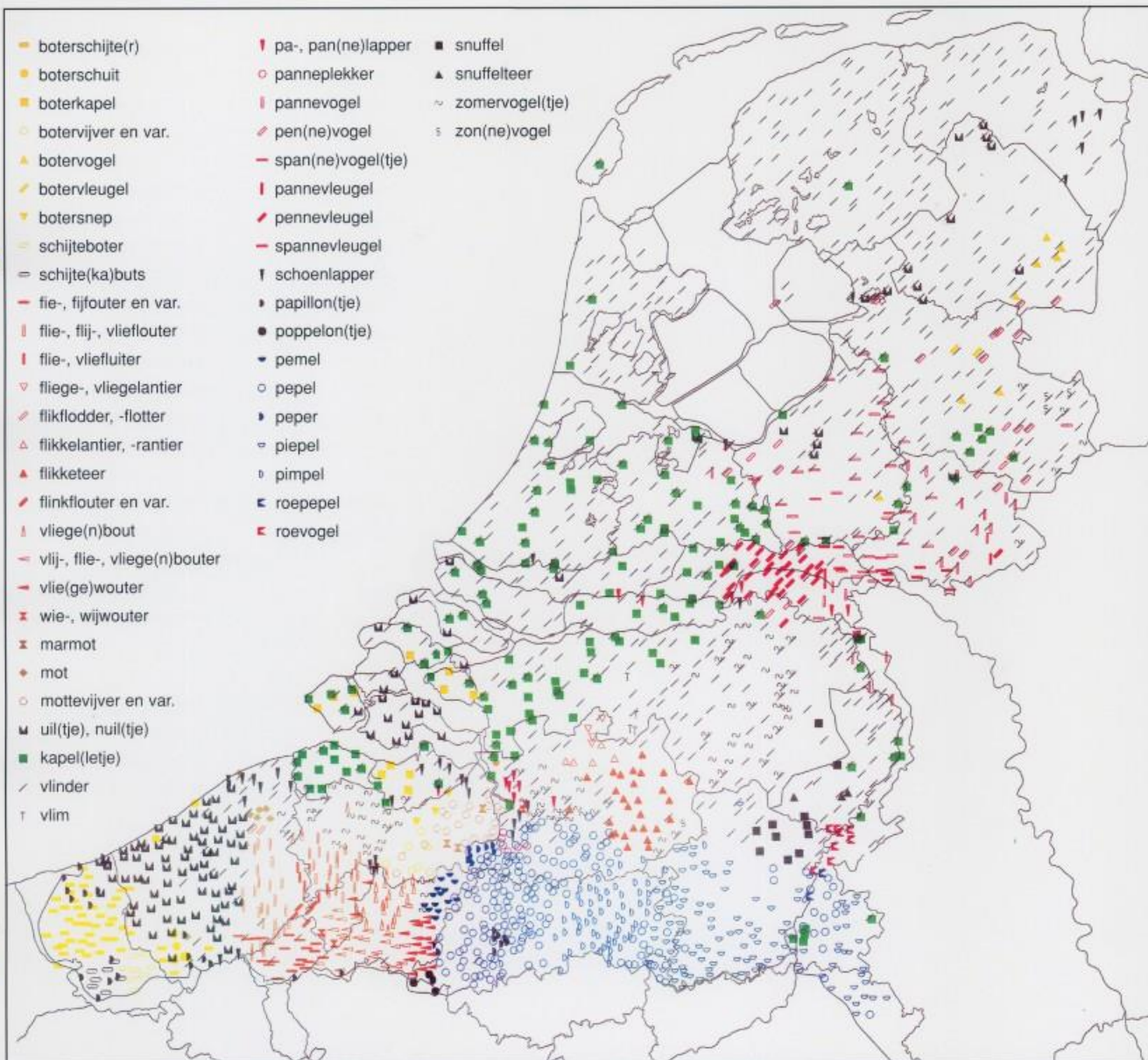
Gehakelde aurtia

Grote parelmoervlinder

Deze tekeningen zijn afkomstig uit de Thirane Nieuwe Insectengids van Michael Chinery, verkrijgbaar in de boekhandel voor DF 990,-

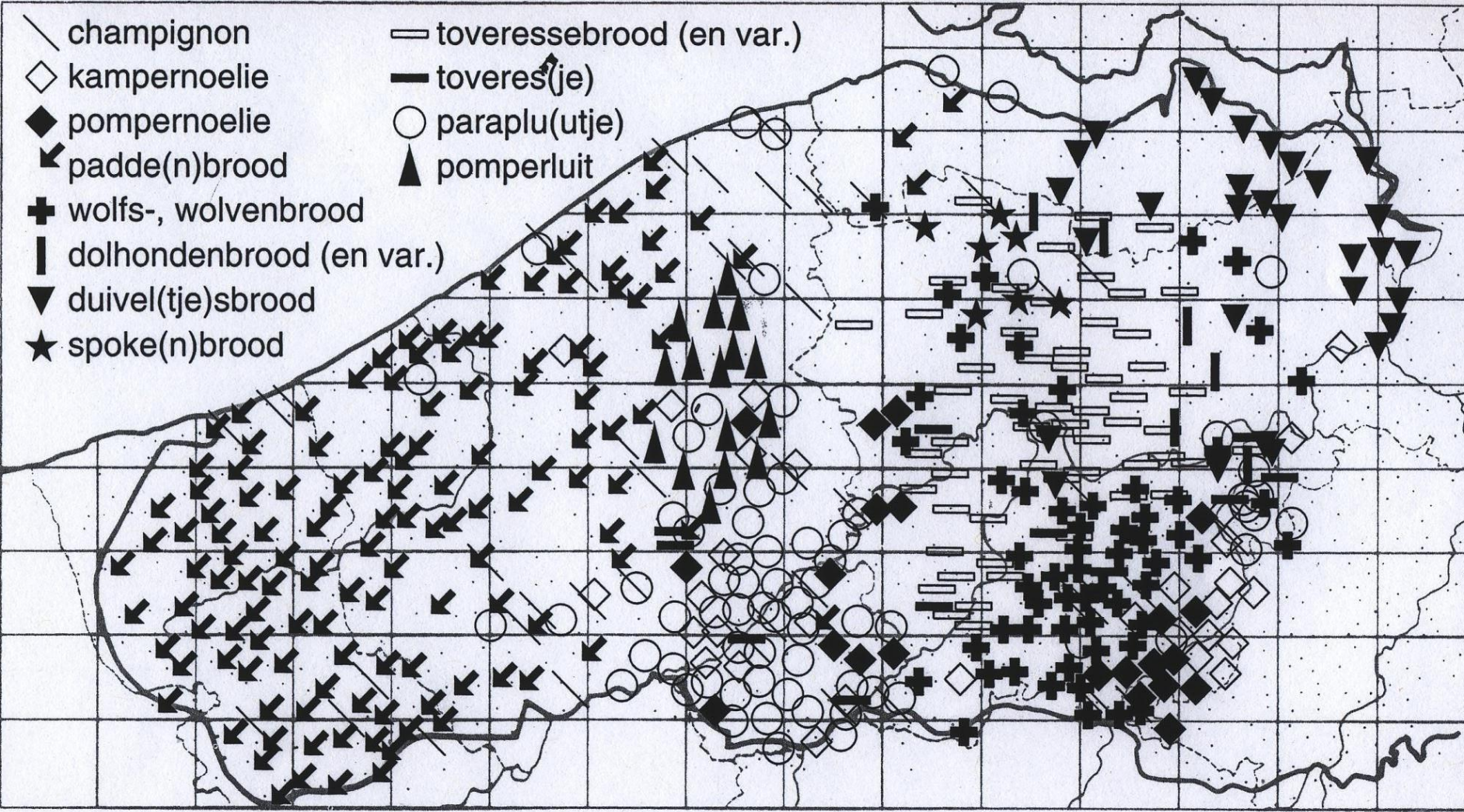
— boterschi(j)t(e) — boterschuit — boterkapel — botervijver en var. — botervogel — botervleugel — botersnep — schijteboter — schijte(ka)but(s) — fie-, fijfouter en var. — flie-, flij-, vlieflouter — flie-, vliefluiter — fliege-, vliegelantier — fliikflodder, -flotter — fliikkelantier, -rantier — fliikketeer — flinkflouter en var. — vliege(n)bout — vlij-, flie-, vliege(n)bouter — vlie(ge)wouter — wie-, wijwouter — marmot — mot — mottevijver en var. — uil(tje), nuil(tje) — kapel(letje) — vlinder — vlim	† pa-, pan(ne)lapper ○ panneplekker — pannevogel — pen(ne)vogel — span(ne)vogel(tje) — pannevleugel — pennevleugel — spannevleugel † schoenlapper — papillon(tje) — poppelon(tje) — pemel ○ pepel — peper — piepel — pimpel — roepepel — roevogel	■ snuffel ▲ snuffelteer ~ zomervogel(tje) — zon(ne)vogel

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN
Universiteit Gent

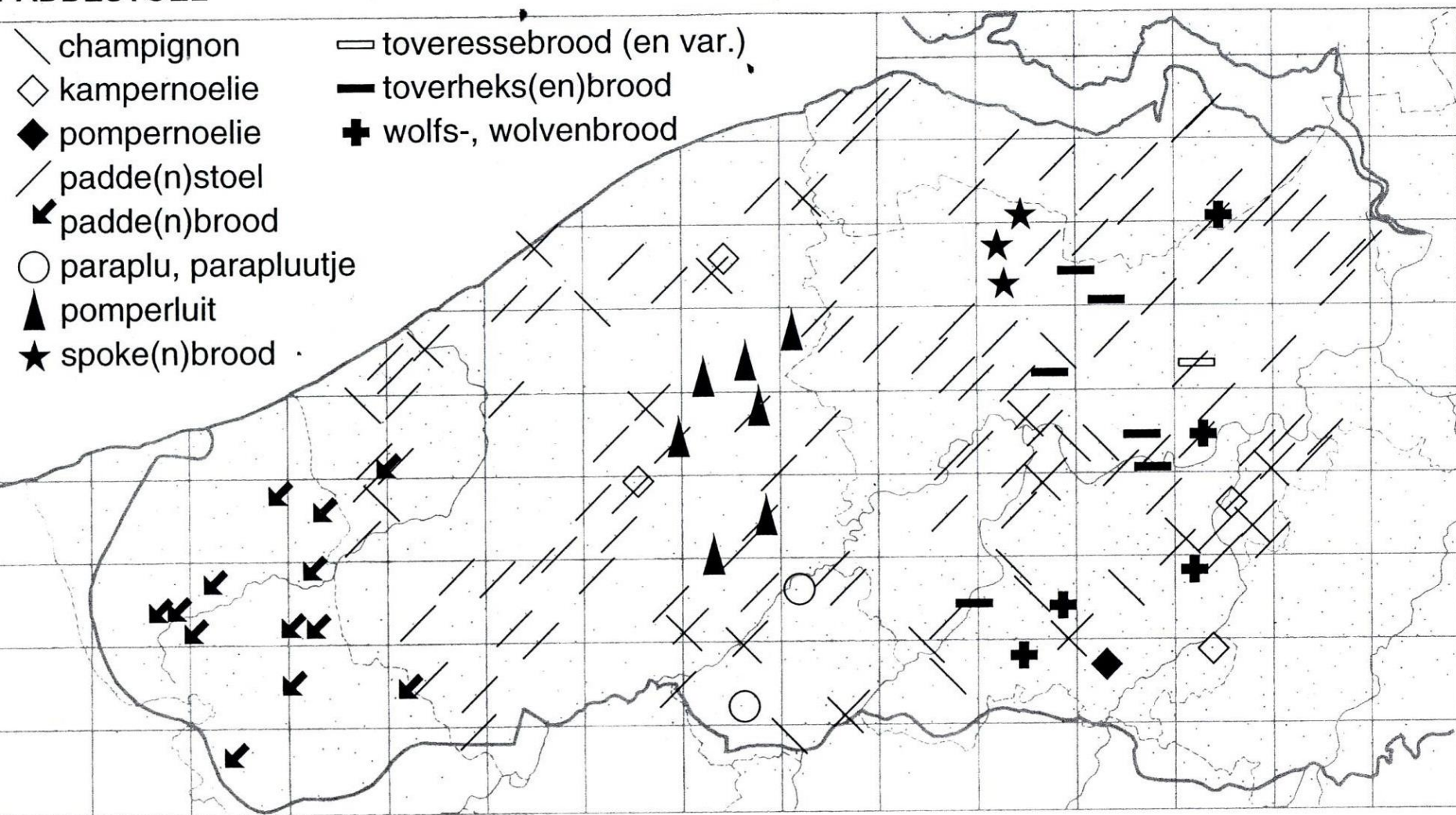
Taalkaart getekend op basis van gegevens uit de Reeks Nederlandse Dialectatlassen (1925-1982)
door Kristien Van der Sypt en Jacques Van Keymeulen (+ folder met commentaar), 1994.
Tot stand gekomen met de steun van DVV VERZEKERINGEN.

PADDESTOEL : OUD MATERIAAL

WVD-kaart, gegevens verzameld vóór 1950

PADDESTOEL

WVD-kaart, verzameld na 1950

Digitaliseringsprojecten

Dialectologie

- www.dialectloket.be
- www.dialectzinnen.ugent.be
- www.wvd.ugent.be
- www.e-wvd.be
- www.e-wbd.nl
- www.e-wld.nl
- www.woordenbank.be
- <https://www.meertens.knaw.nl/cms/nl/collecties/databanken/>

Je bent hier: **Home**

ONTDEK ALLES OVER TAALVARIATIE IN HET NEDERLANDS

TEKST

Lees alles over verschillende soorten
Nederlands, taalverandering en
taalonderzoek

WOORD

Zoek (dialect)woorden en ontdek waar
ze gebruikt worden, waar ze vandaan
komen en wat ze betekenen

GELUID

Beluister dialectfragmenten en
interviews met taalkundigen, verken
spreekende kaarten en ontdek
Nederlands uit de hele wereld

BEELD

Bekijk filmpjes over variatie in onze taal,
verken vele taalkaarten en ontdek
woord- en klankgrenzen

**Ik dank u voor uw tijd en uw
aandacht**